

Izhaja :
vsako sredo popoldne
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
" pol leta 8 "
" četrt " 4 "
Za inozemstvo celo leto
35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 13 V Gorici, v soboto 14. februarja 1925. Leto VIII.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
List izdaja konsorcij
„GORIŠKE STRAŽE“
Tisk Zadrudne tiskarne
v Gorici
Riva Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli štev. 5.
— (prej Scuole). —

Nauk dveletne skušnje.

Z odhodom goriškega podprefekta Nicolottija se zaključuje v naši deželi važno poglavje vladne politike med goriškimi Slovenci.

Bilo je pred približno dvema letoma, ko so videmski oblastniki pod poveljstvom Pisentija in Nicolottija šli na delo, da rešijo po fašistovski manjšinski vprašanju na meji države. Njih načrt je bil zelo preprost in enostaven: slovensko ljudstvo je treba pritegniti nase z gospodarskimi dobrotami in obljubami, slovensko razumnost pa je treba prezirati, mu vzeti ves ugled in politično ugonobiti. Preprosto ljudstvo se namreč presneto malo briga za narodne in jezikovne pravice in bi se brez težave poitalijančilo, ko bi ne bilo slovenskih politikov, duhovnikov, učiteljev in odvetnikov, ki neprestano hujskajo na odpor. Izločimo torej iz javnega življenja slovensko razumnost, dajmo ljudstvu gospodarskih koristi in v par letih postanejo slovenske množice italijanske, kakor se je zgodilo po letu 1866. z Rezijani.

Pisenti, Nicolotti in tovariši so napovedali torej najostrejši boj slovenskim razumnikom, hodili na deželo hujskat ljudstvo proti svojim voditeljem, pred vsem proti duhovnikom in učiteljem, ter izganjati istočasno naš jezik iz javnega življenja.

Kakšen je bil uspeh? Slovenske množice so se odvrnile z ogorčenjem od čudnih neznancev in se oklenile z vso silo srca in prepričanja mož, ki so vzrastli iz njegove srede. Boj Pisentija, Nicolottija in tovarišev se je obrnil zato nemudoma proti tistemu delu slovenskega ljudstva, ki se je držalo zvesto svojim dosedanjim voditeljem, vztrajalo v dosedanjih organizacijah, čitalo svoje dosedanje časopise. Toda ta del slovenskega ljudstva je bilo slovensko ljudstvo v celoti. Peščica breznačajnih odpadnikov in izdajalcev, je utonila v splošnem zaničevanju in ni prihajala resno v poštev.

Tako se je sprevrgla borba Pisentija in Nicolottija že po prvem mesecu v najljutejšo borbo proti slovenskemu ljudstvu na tej zemlji.

Začela je za naš narod doba najhujšega preganjanja, doba krivične-ga zatiranja in najgršega nasilja.

Toda dveletna izkušnja je dokazala, da se vprašanje slovenske narodne manjšine po tej poti ne dá rešiti.

Naši nasprotniki so preizkusili vsa sredstva, ki jih nudi sila, imeli so v svojih rokah vso moč državne oblasti, ves aparat uradništva in orožništva, razpuščali so naše občine, pošiljali na deželo komisarje, zvezali roke našim učiteljem, odpuščali slovenske uradnike, izgnali »Goriško Stražo« iz goriške dežele, zabranjali slovenska izobraževalna društva, podpirali slovensko snoparijo, pretepali slovenske voditelje po goriških ulicah, delali za časa volitev najgrša nasilstva, jemali našim obrtnikom licence, grozili vojnim oškodovancem, pritikali na invalide, a vse je bilo zaman!

Čim večje je bilo nasilje, tem hujši je bil odpor v slovenskem ljudstvu, tem globlji gnev se je nabiral v njegovi duši.

Politika železne roke ni približala Slovencev niti za milimeter državi, pač pa je ugled države med ljudstvom popolnoma izpodkopala.

Izkušnja teh dveh let je dokazala, da je naravnost otročja tista politika, ki hoče z nasiljem spremeniti Slovence v navdušene italijanske državljane.

Ljudstvo lahko trenutno umolkne, se upogne pred silo, prenaša preganjanje in zatiranje, a zlomiti in zrušiti ga ni mogoče. Vsi njegovi zatiralci in nasilniki bodo padli in se zrušili, slovensko ljudstvo pa bo še vedno stalo krepko in trdno na svoji zemlji.

Slovensko ljudstvo je večno in ne more umreti.

Kdor hoče pridobiti Slovence za državo, ta ne opravi s silo nič, iskati mora z ljudstvom sporazum, in sicer sporazum na podlagi gospodarske in narodne enakopravnosti.

mejo, drugi ostanejo pa v Nemčiji, in se postavijo na razpolago antanti. Nemčija jih vplača v posebno nemško blagajno, toda nad njimi gospodarijo antantne države. Antanta si nakupi s tem denarjem lahko nemška podjetja, ustanavlja v Nemčiji lastne tovarne ali pa postane solastnica že obstoječih nemških podjetij. Antanta je dobila torej v roke orožje, da zavlađa v notranjosti nemške države nad gospodarstvom nemškega naroda in je podvrgla njegovo industrijo svojemu popolnemu nadzorstvu.

Obljube Makdonalda.

Težko je odkupila Nemčija svoje gospodarsko odrešenje. Odkupila ga je z bridkimi žrtvami in prodati je morala ponos neodvisne države. Toda kljub temu se Francozi in Italijani niso lahko odločili za predloge Makdonalda in Amerikancev. Zahtevali so, naj Angleži in Amerikanci izbršejo ali vsaj zmanjšajo dolgove, ki sta jih naredili francoska in italijanska država med vojno v Ameriki in ne Angleškem. Če nam spregledate dolgove, — so rekli Francozi in Italijani — potem se šele priključimo vašim predlogom glede Nemčije. Ni nič pomagalo. Francozi in Italijani so se morali vdati in so se zadovoljili z obljubo Makdonalda, da se skliče v kratkem posebna konferenca, na kateri bodo razpravljali v prijateljskem ter prizanesljivem duhu tudi o francoskih in italijanskih dolgovih. V to obljubo so Francozi in Italijani mogoče upali, a med tem je padla delavska vlada Makdonalda in v Londonu so zagospodarili angleški konservativci.

Pritisk na dolžnike.

Naslednik Makdonaldov, gospod Baldwin navidezno sicer ni snedel besede, ki jo je bila dala prejšnja vlada, in se je lotil brž francoskih in italijanskih vojnih dolgov, toda na tak način, da je vsa francoska in italijanska javnost polna razburjenja in ogorčenja. Angleški časniki pozivajo namreč neprestano Francoze in Italijane, naj plačajo Angležem, kar so dolžni, češ da je čakanja že dovolj in preveč. Isto delajo časniki v Severni Ameriki. Obenem je poslala angleška vlada v Pariz spomenico, kjer stavi Francozom točne predloge za odplačevanje. Angleži predlagajo, naj odstopi Francija Angliji del svojih tirjatev v Nemčiji, tako da bo Nemčija odštela del vojne odškodnine Angležem mesto Francozom. Nadalje je treba določiti na posebni konferenci točno in zaokroženo svoto milijard, ki jo morajo plačati Francozi v letnih obrokih Angležem, in sicer brez ozira na to, če bo ali ne bo Nemčija izvršila svojih plačil Franciji. Pri določitvi zaokrožene svote — pravi angleška spomenica — se bo treba ozirati na bogastvo in davčno moč Francije.

Francozi in Italijani se boje gospodarske kontrole.

Angleški predlog je silno razburil Francoze in Italijane. Ne smemo namreč zabiti, da dolgujeta Francija in Italija Angležem in Amerikancem strašne svote milijonov. 30. junija leta 1924. je dolgovala Italija Angliji nič manj ko 14.133 milijonov zlatih lir, Ameriki pa 8.588 milijonov. Samo za obresti odplačuje naša država Angležem in Amerikancem par tisoč milijonov papirnatih lir na leto. Koliko davkov mora odplačati naš kmet, delavec in obrtnik vsako leto samo za obresti angleškim in ameriškanskim kapitalistom! Ravnotako kakor v Italiji je na Francoskem.

In pomislite, da je to samo za obresti! Ko bi pa morali odplačevati razen obresti še kapital, potem bi narastel letni dolg Francije in Italije na tolika milijardna bremena, da bi pod njimi omagali davkoplačevalci obeh držav. Najbrže bi moral vsak prebivalec Italije in Francije odrajtati več ko tretjino svojega zaslužka samo za odplačevanje dolgov Amerikancem in Angležem. Kako naj davkoplačevalci vzdržujejo povrh še svojo lastno državo, kako naj plačujejo uradnike, sodnike, armado itd.? Takih žrtev ni mogoče zahtevati od ljudstva. Kako naj torej plačujeta Francija in Italija dolgove Angležem in Amerikancem? Ako bi pošiljala Francija in Italija mesec za mesecem zlato čez mejo, bi njuna valuta padala, kakor je v Nemčiji, nastala bi velikanska gospodarska beda.

Kdo bo plačal?

Na Francoskem in v Italiji si delajo sive lase pred nevarnostjo, ki jim preti iz Anglije in Amerike. »Corriere della Sera« pravi, da ne more nobena država plačati Angliji in Ameriki več, nego ima čistega prebitka, sicer se mora gospodarsko upropastiti. Recimo, da potrosi država v tujini vsako leto 2000 milijonov za nakup žita, premoga, mesa, tkanin itd. in da proda v tujino za 2.400 milijonov svojega blaga. V tem slučaju znaša prebitok 400 milijonov. Več ko toliko ne more plačati država v zlatu čez mejo, če se noče upropastiti. Vzemimo Italijo. Leta 1921. je Italija plačala v tujino za 1005 milijonov več, nego je dobila v denariu iz tujine nazaj. Prebitka ni bilo nobenega, pač pa zguba v iznosu 1005 milijonov. V letu 1922. je znašal prebitok Italije 232 milijonov papirnatih lir. le toliko in nič več bi torej mogla plačati Angležem in Amerikancem.

Kdo naj plača ostale dolgove? Ali naj vplačuje Italija ostale milijonske svote v posebne italijanske blagajne ter jih stavi v notranjosti države na razpolago Angležem in Amerikancem, kakor so storili Nemci?

Fašisti protestirajo.

Proti takim načrtom se odločno upira vsa italijanska javnost. Lepa bi bila, pravijo, da bi imeli Angleži in Amerikanci pravico, kupovati v Italiji naše hiše, našo zemljo, naše banke in da bi se polastili z našim denarjem naših najboljših podjetij! Ali smo zmagali v vojni zato, da postanejo Angleži in Amerikanci gospodarji v naši deželi? Ali naj dovolimo, da se nastanijo ameriškanski in angleški nadzorni uradniki v naših ministrstvih, na železnicah in v naših carinarnah? Nato ne moremo in ne smemo niti misliti, ker je preveč poniževalno.

Fašistovska stranka se je zbrala te dni k posvetovanju in razpravljala tudi o dolgovih Italije. Sklenila je, da je treba prositi Angleže in Amerikance, naj bodo prizanesljivi in zmerni, zakaj Italija ne more plačati dolgov, kakor želite Anglija in Amerika. To bi bilo tudi krivično, zakaj Angleži so pobasali največji vojni plen, Italijani niso dobili skoro nič. Angleži so se polastili bogatih nemških kolonij, Italija je dobila le Južno Tirolsko in Primorsko, dve revni deželi, ki sta ji gospodarsko bolj v breme kakor v korist. Kako naj Italija plača, ko pripušča Amerika vsako leto le 4000 italijanskih izseljencev v svojo državo! Ko bi dovoljevala Amerika stotisočem Italijanov

Kaj se godi po svetu?

Te dni je poslala angleška vlada Francozom spomenico o vojnih dolgovih, ki osvetljuje z žarko lučjo ves položaj današnjega kapitalističnega sveta. Da bodo čitatelji »Goriške Straže« spoznali, kam je prignal človeštvo protikrščanski kapitalizem in imperializem, hočemo nekoliko bolj natančno spregovoriti o zadnji angleški spomenici.

Politika nove angleške vlade.

Največji uspeh delavske vlade Makdonalda je bil ta, da je uredil za silo nemške gospodarske zmešnjave in potegnil pogrezojočo se Nemčijo kolikor toliko iz blata. Na konferenci v Londonu je pregovoril Makdonald Francoze, Italijane in Amerikance, da dajo Nemčiji veliko posojilo v zlatu in spraznijo francoske čete Porurje, najbogatejšo deželo Nemčije. Zato so se pa Nemci obvezali, da odplačujejo vsako leto točno in vestno vojno odškodnino antanti, in sicer vsako leto tem večjo svoto, čim večji bodo dohodki iz oživljenega nemškega gospodarstva. Za prvo leto je določenih 1000 milijonov, za peto leto že 2500 milijonov zlatih mark.

Odbor za odplačila.

Ko čita človek te velike številke, se začudi, odkod bo jemala Nemčija toliko denarja. Saj če pojde vsako leto 1000 do 2500 milijonov zlata v tujino, bo začela nemška valuta zopet strašno padati in se spremenila iznova v ničvreden papir, tako da se nemško gospodarstvo sprevrne zopet v stare zmešnjave.

Na to nevarnost so mislili tudi Angleži in Amerikanci in zato so sklenili nov način odplačevanja. V Nemčiji se je ustanovil poseben odbor antante, ki ima nalogo nadzorovati natančno gospodarsko življenje nemškega naroda, tako da je antanta vsak čas poučena, kako napreduje ali nazaduje nemška industrija, kakšni so dobički in kakšne zgube. Ko je odbor tako vse preštudiral, javi antanti, koliko zlatih mark sme iti letos v tujino in koliko jih mora ostati doma v Nemčiji, da se valuta ne poslabša in da ne nastane draginja in vsled tega gospodarska kriza. Ali ne bo torej Nemčija plačala natančno 1000 do 2500 milijonov zlata na leto, kakor je bilo sklenjeno? Seveda mora plačati, toda na dva načina: del milijonov gre v zlatu čez

izseljevanje, bi pošiljali svoje zaslužke domov in s tem denarjem bi mogla Italija plačevati velik del svojih dolgov.

Revni dolžniki.

Toda Angleži in Amerikanci so nepopustljivi, kljub temu da razpolagajo z velikanskim bogastvom. Amerikanski in angleški papirnati denar je enak zlatu. V Ameriki je nakopičenih 42 odstotkov vsega zlata, kar ga je na svetu. Ker imajo Angleži doma preveč denarja, ga nalagajo v inozemstvu.

V letu 1924. so naložili Angleži v tujih deželah 3.250 milijonov zlatih lir ali 15 milijard papirnatih. Amerika je pa izvozila v inozemstvo leta 1924. nič manj ko 6000 milijonov lir v zlatu, kar znači ogromno svoto 30 milijard italijanskega papirnatega denarja.

Iz teh števil vidimo, da sta postali Anglija in Amerika gospodarici vsega sveta. Oni dve sta edini državi, ki lahko posojujeta denar na debelo. Razen tega smo iz našega članka spoznali, da so Amerikancem in Angležem gospodarsko podvržene najmočnejše države Evrope. Obstoji nevarnost, da pride vsa Evropa v popolno odvisnost in suženjstvo Amerikancev in Angležev.

Kakor vedno, mora nositi tudi ta bremena delovno ljudstvo.

Nastane vprašanje, kdo bo moral plačati milijardne svote Amerikancem in Angležem, ako bodo prodri s svojimi zahtevami. Na zunaj bosta plačala italijanska in francoska vlada. Odkod pa vzameta francoska in italijanska vlada denar? Iz žepovšega časa.

davkoplačevalcev, iz žepov ljudskih množic. Da se naberejo milijoni in milijarde, se bodo trudili in mučili kmetje, delavci in obrtniki. bodo stradali ob majhnih plačah uradniki, vpokojenci in profesorji. Vse trpljenje in pomanjkanje bodo nosili le reveži, zakaj bogati sloji bodo tudi ob najstrašnejših davkih še vedno dobro živeli s svojimi ženami in otroci. Koliko bede, obupa morajo prenesti delovne množice, da se zadovoljijo Amerikanci in Angleži. Kakšni Amerikanci in Angleži bodo vlekli naše milijarde? Ali je to amerikansko in angleško ljudstvo? Kaj še! To so amerikanski in angleški bankirji, kapitalisti in bogataši, ki so podpisovali med vojno velika vojna posojila za Francijo in Italijo ter dajali državi denar na obresti. Gre torej po večini za ljudi, ki niso poskusali vojne bede, temveč so se redili in bogatili, ko so milijoni kmetov, delavcev, obrtnikov in razumnikov krvaveli v strelskih jarkih.

In kar delajo Amerikanci ter Angleži s Francijo in Italijo, to dela Francija z Nemčijo, s Poljsko in z Bolgarijo, to Italija z Nemci in Avstriji, to druge države z manjšimi sosedji in tako gre veriga naprej brez konca in kraja. Ena država drži drugo za vrat, ena izkorišča drugo in vsa bremena in vse gorje nosijo povsod le reveži, le delovno ljudstvo. Milijone in milijarde plačujejo v vseh državah delovne množice, v žep jih pa stavijo v vseh državah skoro vedno le kapitalisti in bogataši.

To so posledice protikrščanskega kapitalizma ter modernega imperalizma, ki sta največje socialno zlo našega časa.

goriškim Slovincem, češ, da so skupno z Avstrijo tlačili Italijane.

Ne lažite, zakaj z lažjo se neti le prepri med plemeni.

Volilni izidi v Jugoslaviji.

še vedno niso znani. Vladni listi so pisali začetkom, da imata Pašič in Pribičević 40 poslancev večine, nato so znižali večino na 9 poslancev, po zadnjih vesteh pa ima vlada le 4 poslance večine. Opozicionalno časopisje trdi pa še vedno, da sta Pašič in Pribičević v manjšini. Treba je torej še čakati par dni, preden izvemmo resnične številke.

Čudno pa je le, da toliko mečkajo in mečkajo in še vedno ne povedo, kdo je zmagal.

Pogajanja.

Jugoslovansko-italijanska konferenca, ki je doslej imela svoje razprave v Benetkah, se je pomaknila malo bolj nazaj. Italijanska in jugoslovanska vlada sta se začeli pogajati, kje naj bi se pogajali. Pogodili so se za Firence. Morda se bodo tam uspešneje pogajali.

Kdo je volil v Ljubljani Ljudsko stranko?

Kakor čitamo v ljubljanskem »Jutru«, so glasovali za Slovensko ljudsko stranko v Ljubljani mnogi vseučilišni profesorji, kulturni delavci in pisatelji. Tako pršteva »Jutro« med volivce dr. Korošca, vseučilišna profesorja Šerka in Metoda Dolenca, tajnika Samostojne kmetijske stranke g. Bukovca, Goričana dr. Marušiča, profesorja Mašero in Novaka in pisatelja Albrechta.

Razume se, da je »Jutro« radi tega silno ogorčeno in da obsoja te gospode, češ, da so izdali »svobodno misel in naprednost«, kar da je kulturne delavce močno razžalostilo.

Čudno, da pozna »Jutro« tako dobro volivce, ko so bile volitve tajne.

Zanimiva izjava.

Vseučilišni profesor dr. Šerko je objavil v »Slovincu« tole izjavo: »Z ozirom na notico v včerajšnjem »Jutru«, da se govori v klerikalnih krogih, da sem volil dr. A. Korošca, izjavljam, da sem ga res volil. — Je sedaj ta stvar v redu? Prof. dr. Alfred Šerko.«

Povišanje uradniških plač.

Kakor smo že poročali, namerava vlada zvišati plače državnim uradnikom. Za to povišanje mora finančni minister preskrbeti 800 milijonov lir. Ker takale svotica ne čaka lepo na dnu skrinjice v finančnem ministrstvu, da bi jo kdo dvignil, bo treba denar drugod dobiti. Pa je dejal minister: »Zvišajmo poštno pristojbino in še kake druge takse, pa bodo lire skupaj!«

»Socialna misel«.

Te dni je izšla prva številka letošnjega letnika te krasno urejevanega socialne revije. Cela številka je po-

svučena vprašanju demokracije. Zelo zanimiv je članek dr. Besednjaka o razmerju italijanske ljudske stranke do Vatikana. V članku se upravičeno obrača proti tisti nesodobni cerkveni struji, ki hoče osloniti moč Cerkve na mogotce, ki slučajno danes odločujejo, mesto na široke plasti krščanskega ljudstva. Janko Kralj piše o strujah med francoskimi katoličani, ki baš te dni okušajo sadove starega nedemokratskega naziranja. Ostali članki opisujejo borbo med demokratičnimi in nazadnjaškimi strujami v Jugoslaviji. Ta številka je krasen uvod v četrti letnik. Vsak naš razumnik bi moral zajemati iz »Socialne misli«.

Stari lisjak.

Ko je po volitvah v Jugoslaviji vprašal neki časnikar ministerskega predsednika Pašiča, ali se bo sedaj uredilo vprašanje sporazuma med Slovenci, Hrvati in Srbi, je odvrnil: »O tom nesmo još razgovarali.«

Pašiču se ni ljubilo govoriti, pa se je po svoje odrezal.

Vzgoje in pouka, ne kinematografov in prostosti!

Pred par dnevi so v nekem bavarskem mestu obravnavali slučaj, ki naravnost vpije, naj se današnji mladini ne dovoli toliko prostosti, kot jo ima. Dva pobiča, štirinajst in petnajst let stara, sta lani v oktobru umorila očeta, mater in dve sestri. Ponoči, ko so vsi spali, sta vse štiri zabolala z nožem. Potem sta pobrala ves denar in pohajkovala, kupovala slaščice in kadila cigarete. Šele čez par dni je policija dognala, kdo je izvršil grozni umor in je mlada izprijenca zgrabila.

Dober glas seže v deveto vas.

Italiji je dosti na tem, da si ohrani v tujini dobro ime. Razna poročila o fašistovskih nasilstvih so temu slovesu precej škodila. Pa ne le slovesu tudi italijanskemu žepu; saj pustijo tujci milijone in milijarde vsako leto v Italiji. To Italijani dobro vedo in so si vsled tega osnovali društvo »Enit« pod predsedstvom senatorja Ravá, ki mora skrbeti za dobro ime Italije v svetu s spisi, slikami, filmi, predavanji i. t. d. Vlada podpira to društvo z vsemi sredstvi. Iz njegovega poročila je razvidno, da je društvo, posebno letos moralo zelo pobijati v inozemstvu »napačno mnenje o nemirih v Italiji«. Letos pričakujejo v Rimu dosti romarjev.

Turški parlament.

Poslanci Kemalove države v Angori si na precej čuden način vtepaajo v glave svoje nazore. Pri neki burni razpravi je poslanec Ali-bey kar streljal s samokresom in smrtno zadel svojega tovariša. Zato ne bodo smeli več odslej poslanci hoditi v orožjem k zborovanjem. Čudno, da jim je bilo prej dovoljeno!

Odbor društva Skalnica bo imel sejo v nedeljo dne 15. t. m. ob 4. uri pop. v društvenih prostorih v ulici Mameli št. 5

DNEVNE VESTI.

Gospodom pri »Voce di Gorizia!«

V goriškem listu »La Voce di Gorizia« je začel priobčevati neki Galante dolge članke o novejši zgodovini mesta Gorice. Članki so sicer površni in nimajo nobene znanstvene vrednosti, toda treba je vendar, da se z njimi pečamo. Zakaj gospod Galante razlaga v svojih člankih italijanski javnosti, da so Slovenci pred vojno zatirali Italijane in uživali najizdatnejšo pomoč Avstrije. Mož trdi, da so bili Slovenci ljubljenci Avstrije in zavezniki Nemcev, ko je šlo za tlačenje goriških Italijanov.

Kakšne pravice so uživali pod Avstrijo Slovenci in kakšne Italijani, o tem ne bo odločal gospod Galante v »Voce di Gorizia«, ampak zgodovinska resnica, ki je že ugotovljena in se ne da več popravljati.

Prosimo »La Voce di Gorizia«, naj nam odgovori samo na tri vprašanja.

Prvič: je res ali ni res, da so imeli pod Avstrijo goriški Italijani v mestu italijanske ljudske šole za vse

svoje otroke, dočim so morali tisoči goriških Slovincov vzdrževati za svojo deco ljudske šole iz *privatnih sredstev*, ker jim ni dala slovenskih šol ne država in ne občina?

Drugič: je res ali ni res, da so imeli pod Avstrijo goriški Italijani v deželni zboru večino, Slovenci pa le manjšino, četudi je bilo nas Slovincov v deželi skoro dve tretjini? Koga je torej podpirala Avstrija: Slovence ali Italijane?

Tretjič: je res ali ni res, da so se goriški Italijani združili pri zadnjih občinskih volitvah v Gorici leta 1913. z Nemci proti Slovincem, tako da se je pojavila prvič v zgodovini Gorice v mestnem svetu poleg Italijanov nemška manjšina? Kdo je bil torej zaveznik avstrijskih Nemcev: Slovenci ali goriški Italijani?

Za danes naj nam odgovorita gospod Galante in »Voce di Gorizia« samo na ta tri vprašanja.

Ko bodo sestavljali odgovor, upamo, da jih bo minila volja, hujskati še nadalje italijansko javnost proti

Lucko išče dekle.

Spisal Peter Rossegger. - Podomačil Zagorski.

(Dalje.)

Da, mizar Lucijan. Cigara ni bila za nič, jo je vrgel v grmičje malin. Zdaj bi pa vendar rad poskušal začeti s kakim dekletom. — Le kako navezati s kakšno? Ni tako, kot pravi stari pomočnik, on — Lucijan — je imel presneto malo opravka z dekleti in se tudi nikoli ni mnogo brigal, kako se drugim to pripravi. Za eno je pač vedel, za eno prav posebno, — no, na to celo ni misliti. Pa drugo. Morda to dekle, ki prihaja iz grape od Potokarjevih. Ni preveč brhka, denarja pa nič. Zanj se ne tržejo. Prav mlada je vseeno. Ta bo prava, te se primumo.

Tako je modroval fant, stopil proti dekletu in rekel: »Saj je časa dovolj, Potokarjeva, jaz bi rad imel družbo do cerkve.«

»Me veseli,« je odvrnila, »pot je za dva široka.«

»To mislim tudi jaz,« je rekel Lucijan, »in zdaj te bom kar prašal, kako ti je ime.«

»Tina, če ti je prav!«

»Seveda! Tina, praviš? Tina je čedno ime, Tina. Tako zveni ko bi zvonovi pritrkovali: Tina-tona-tina! In zdaj bi rad vedel, Tina, če me maraš za fanta!«

»Da!« je rekla, »zakaj pa ne, če bi drugega ne imela? Pa imam že enega.«

»To je pa škoda,« se je odrezal fant, »že sem se te veselil. Glej no, zdaj mi je prišlo na pamet, čakati moram nekoga, ki za mano pride. Pozdravi doma, Potokarjeva.«

Šla je naprej, on je obstal in je čakal na drugo dekle, ki je prihajalo po poti. Ta je bila še lepša kot Tina in se je fantu že od daleč smejala.

»Stopi, Metka, pridi, že čakam nate!« ji je zaklical.

»Tako?« je dejala nagovorjena, »to je pametno. Sama hoditi, — je pač tako dolgočasno.«

»Saj pravim. Dajmi roko, Metka.«

»Tu jo imaš. Aj, aj, kdo bo pa kar hitro tako trdo stiskal roko? Saj to boli!«

»Tega je kriv tale prstan,« je razložil fant, »Ali mi ne poveš, kdo ti je nataknil ta prstan?«

»Če že hočeš vedeti: sama sem si ga nataknila.«

»Takle prstan bi si želel,« je dejal Lucijan, »svojega ti dam zani.«

»Fantič, ne, tega pa ne dobiš.«

»Od koga ga pa imaš?«

»Če že hočeš vedeti: od moje ranjke matere.«

»Ali je že umrla, tvoja mati?«

»Da, seveda.«

»Ali ti je oče tudi že umrl?«

»Tudi on je že v grobu.«

»In bratje, sestre?«

»So tudi že umrli.«

»Beži!« je zinil fant in ni prav vedel, kaj bi rekel. »Vsi mrtvi. To je pa čudno. Zdaj si pa moraš fanta dobiti.«

»Zakaj pa ne! Če kdo pride!«

»Eden je tu.«

»Več pa jih ne potrebujem.«

»Torej boš šla danes z menoj v gostilno, Metka?«

»V gostilno pa že grem.«

»Plačam ti časo vročega vina.«

»To se pa začenja prav nobel,« je rekla.

»H pravi ljubezni spada vroče vino, pravi naš stari hlapec. In kako sem zdaj vesel, da imam dekle.«

»Meni tudi ni zoprno,« je priznala deklica.

»Ampak eno ti moram še povedati, Metka,« je menil Lucijan, »saj ti ne bo hudo storilo, in prav je, da se prej domeniva, da ne bo nepotrebnih preprirov. Za ženo te pa ne vzamem.«

Šla sta v enakem koraku vstric eden ob drugem, zdaj pa je obstala, je pogledala fanta in kot v sanjah rekla: »Poročiti me nočeš? In to si drzneš mi povedati v obraz?«

»Ker ne morem trpeti hinavščine.«

»To je prav lepo od tebe,« je rekla, »tudi jaz hočem biti poštena kot ti in ti povem: Meni ni za ljubikanje. Za moža pa vzamem prvega, ki ga dobim, jaz se hočem omožiti.«

»Zdaj sva že končala pomenek,« je dognal Lucijan, »in zmeraj je dobro, če dva tako lahko govorita.«

„Človekoljubni“ baron

V Roveretu na Tirolskem je avtomobil nekega barona tako blazno divjal po ulicah, da je povozil neko žensko. Avtomobil so takoj ustavili in naložili nanj umirajočo žensko. ki je mati enajstih otrok. Kljub temu, da jo je baron prepeljal v svojem avtomobilu v bolnico, je še isti dan umrla.

Listnica upravnistva.

„Goriška pratika“ je doposlana že ysem letošnjim naročnikom našega lista. Če jo kdo pomotoma ni prejel, naj se oglasi. Ob tej priliki odgovarjamo onim, ki povprašujejo, ali je še „Goriška pratika“, da jih ima uprava še nekaj malega. Kdor bi jo še rad imel, naj čim prej pošlje naročnino.

Nekateri naročniki so poslali po nakaznici naročnino za celo leto 1925, a so pri tem pozabili zapisati svoj naslov. Tako je uprava „Straže“ prejela denar, a ne ve, kdo ga je poslal in dotični naročnik ne dobiva lista, ker ga ne vemo komu poslati. Nekaj teh smo že ugotovili. Ne vemo še kdo je poslal naročnino z Dolenja 29. decembra 1924 in 14. januarja 1925; z Robiča 7. januarja; s Stanjela 29. januarja in s Cerkna 3. februarja 1925. Te in vse druge, ki ne dobivajo lista, čeravno so plačali, uljudno prosimo, da sporočijo to upravi, da bo red. Končno se zahvaljujemo vsem naročnikom, ki so nam ostali zvesti, pozdravljamo nove ter izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so se trudili in se še trudijo za razširjenje „Goriške Straže“. Naprej po tej poti za naše ljudsko glasilo in ni se nam treba bati narodne smrti!

GOSPODARSTVO.

Kruha, kruha!

Množice celega sveta vpijejo, naj se vlade pobrigajo za žitnice. Kruh se vedno draži. Draginja pa ne narašča le v Italiji, ampak po vseh državah. V Angliji, Švici in v severnih evropskih državah je to vprašanje še bolj pereče kakor v Italiji. Žetev je bila zadnja leta slabša kot poprej; toda vendar še na povprečni višini. Pomanjkanje ima torej druge vzroke.

Svetovna vojna je tudi v krušnem vprašanju vpeljala nekaj sprememb. Uradni izvidi dokazujejo, da se danes je dosti več belega kruha kot pred vojno. Pšenice je pa manj. Evropska žitnica Rusija nima več toliko žita za izvoz kot v prejšnjih letih; ko je izbruhnila v ruskih pokrajinah znana lakota, so morale celo evropske države pošiljati Rusiji kruha. Balkanske države so tudi glede žetve na slabšem kot pred vojno. V Franciji je pomanjkanje kmetskih dninarjev, zato pada produkcija. In če pomislimo še na opustošene kraje in vedno naraščajočo industrializacijo, ki potiska srednje posestnike v stran, smo spoznali poglobitve vzroke današnjih krušnih težav. Kako pa temu odpomoci?

Spomnimo se na vojne čase. Ko ni bilo kruha, smo jedli krompir, pogачo. Marsikomu se bo čudno zdelo, češ zdaj hočejo narodni gospodarji s sklicevanjem na krušne izkaznice in vojno stradanje spraviti pomanjkanje kruha s sveta. Le počasi! Dokler je sila in se razmere ne zboljšajo, bo pač treba poseči po tem sredstvu. S finim pecivom, ki ga konsumira morda 40 odstotkov ljudi, proč in namesto tega naj se uvede enotna vrsta kruha. Ta način se je na Francoskem že izkazal kot utemeljen. Drugi odpomoček proti pomanjkanju žita je tudi koj pri rokah. To je izboljšanje njiv in s tem v zvezi boljše žetve. Naredili so poskus:

na hektarju tal, ki je donal 10 kvintalov žita, so dosegli z izboljšanjem 20—30 kvintalov. Ne da li to misliti? In takih poskusov so naredili več. Če bi se to obneslo povsod, bi bila krušna kriza pri kraju! Naši kmetijski strokovnjaki naj se zdaj lotijo dela. Poduk in dobra volja bosta izboljšala tudi naša polja, tudi nas gospodarska okrepila, tudi našim ljudem dopovedala, da imamo Ameriko na naših njivah!

Zlata ne marajo več.

Pa ne pri nas, kjer še papirja ni zadosti, ampak v Ameriki. Tu so tako bogati, da izvažajo zlato in skušajo zmanjšati kroženje zlatih dolarjev. Samo v preteklem tednu so se iznebili za preko osemnajst milijonov zlatih dolarjev. Pa to je v Ameriki, pri kateri je ves svet zadolžen.

Zaščitna carina na sladkor.

V sredo je izšel v državnem uradnem listu odlok o zaščitni carini na sladkor. V časopisju se je vnel hud boj za in proti taki carini. Velikemu delu časopisja se zdi, da hoče vlada s svojim sklepom ščititi le tovarnarje sladkorja. Doslej se je uvažala namreč v Italijo precejšnja množina sladkorja iz Češke, ki je bil dosti bolj poceni. Italijanski tovarnarji niso mogli konkurirati in so imeli polna skladišča neprodanega blaga. Zato so začeli tovarnarji oster boj proti tujemu sladkorju in pritisnili s tako silo na vladne kroge, da je izšel končno odlok, po katerem se obdači inozemski sladkor z 41.75 lirami na sto kilogramov. Cene inozemskega sladkorja se bodo na ta način izenačile s cenami italijanskega. Vsled tega bodo konsumentje morali plačevati dražje sladkor, da se rešijo tovarnarji iz zadrege in poprodajo sladkor iz nakupičenih skladišč. Včeraj so že tudi goriški trgovci začeli prodajati sladkor po novih cenah.

Kaj je novega na deželi?

Idrijske novice.

Podprefektura

prehaja iz roke v roko. 20. pr. m. je oddal kav. Battiatu v navzočnosti njegovega namestnika kav. dr. De Beden posle novemu podprefektu Belazziju. Čez par dni pa nas je zapustil in oddal vse dr. Nockerju, ki vodi sedaj našo podprefekturo.

Novi prefekt

v Vidmu je o priliki svojega nastopa daroval našemu »dobrodelnemu udruženju« znesek L. 500.— za mestne uboge. Dosedaj se ni naših revežev še noben oblastnik dejansko spomnil. Naj bi dobil dosti posnemalcev!

Prepovedan shod. Za nedeljo 8. t. m. je napovedala federacija rudarjev in gozdarjev shod, na katerem bi se razpravljalo o položaju delavstva z ozirom na predložitve zboljšanje plač. Tukajšnja politična oblast je ta shod prepovedala.

Delavstvo je ostalo kljub temu popolnoma mirno in zaupanju na skorajšnjo ugodno rešitev svoje upravičene zahteve.

Kraljevi komisar general Castelazzi še vedno ne gre Idričanom iz glave. Venomer dobivamo vprašanja, kakšen je bil, kaj je dosegel itd.

Da ugodimo vsem vprašanjem je najenostavnejše, da si ogledamo njegovo delo in s tem moža najpravičnejše opišemo.

Sklepi z veljavnostjo svetovalstvenih sej. 20. julija l. l. je popravil pravilnik za uvedbo davščine na obrtna dovoljenja v smislu odloka kr. podprefektore idrijske.

9. avgusta t. l. je razpustil člane »dobrodelnega udruženja«, kateri so bili imenovani od mestnega svetoval. v sejah 28. 9., 10. 11. in 16. 11. l. l. in obenem imenoval od strani občine 4 nove člane: g. inž. P. Sappunzacchia, ga Treven Marijo, gđč. Lapajne Marijo in g. Flander Alojzija.

Naj omenimo, da do danes deluje še vedno stari odbor, ker podprefektura ne imenuje od svoje strani novih članov.

Istega dne je izpremenil organični pravilnik mestne občine:

Imenovanje mestnega tajnika in drugih uslužbencev naj se izvrši vedno na podlagi javnega razpisa. Službena mesta morajo biti razpisana

najkasneje v teku 6 mesecev. Uslužbenci se ne vzamejo na poskušajo. Kdor se izkaže nesposobnega, se odpusti brez vsake odškodnine. Dopusta za 1 dan, da lahko mestni tajnik, do 7 dni župan, za daljšo dobo odbor. Dalje je preuredil kazni, izdelal novo plačilno tabelo ter določil še razne druge reči.

25. avg. l. l. je nekoliko izpremenil »pravilnik za pse«, glede stekline. (Škoda, da ni podrobnejše določil, kateri psi so za luksuz in kateri za potrebo, ker je lansko leto občinska uprava taksirala skoro vsa ščeneta po L. 80.—. Taka določba bi bila marsikomu prihranila lepih denarcev.) Prihodnjič nadaljujemo.

Miren.

(»Ulica . . . št. 15.«)

Slovensko izobraževalno društvo v Mirnu ponovno opozarja na svojo pustno prireditve, ki se bo vršila v nedeljo, dne 15. t. m. in ponovila prihodnjo nedeljo 22. t. m., obakrat ob 3. uri popoldne v dvorani gosp. Jos. Marmolje. Igra je velekomedična komedija v 4. dejanjih: »Ulica . . . št. 15.«

To krasno komedijo so že nešteto krat in z največjimi uspehi igrali na Češkem. Igra je polna ljubezenskih spletk, zvijač in neljubih zapletljajev raznih zaljubljenih parčkov. Ne bo manjkal tudi prismuknjeni ženin Bunko v cilindru in fraku s svojo razbito pipo in polomljeno marelo.

Kdor se hoče v tem predpustu pošteno zabavati, naj ne zamudi te lepe prilike. Opozarjamo pa vse one, ki nimajo dovolj močnih in čvrstih pljuč, naj raje ostanejo doma, ker društvo ne prevzema nobene odgovornosti, če kdo od smeha počí. Vsi oni pa, ki se te nesreče ne bojite, na veselo svidenje v nedeljo!

Lokavec.

Izjava.

Tukajšnji komunisti nabirajo prav pridno za svoj tiskovni sklad. Pri tem kažejo vendar premalo korajže, ker se skrivajo za tujimi imeni ali celo podtikajo druge osebe za darovalce. Tako so storili v eni številki »Dela« z mojim imenom, proti čemur javno protestiram in izjavljam, da nisem in ne bom nikdar kaj prispevala za komunistično bisago. Sem sicer uboga vdovica, pa se vendar ne dam za norca imeti od takih junakov, ki se skrivajo za žensko krilo.

Marija Zupan.

Ozeljan-Sv. Mihael.

Draga mladina! Sprejmi te vrstice v svarilo ali opomin. Z žalostnim očesom gledam nate, ko divjaš sama nevede kam, prej ali slej v gotovo in ne veš kam, prej ali slej v Ozeljan. Kaj vidimno? Nedeljo za nedeljo igra zdaj v eni, zdaj v drugi gostilni harmonika. In kako se nazadnje konča? Pretep! Seveda ob takih prilikah so zraven dekleta. Punčke, saj se morate smiliti vsakemu pametnemu človeku, ko vas vidi, da hodite med tiste malovredne fantiče, da vas peljejo na »valcer« in kakšno »polko«. Pa tudi v Svetem Mihelu niso fantje tako nazadnjaški za take prireditve, kakor bi kdo mislil. V nedeljo dne 8. t. m. so priredili ples s harmoniko kar v neki zasebni hiši. Kakor po navadi so ga imeli tudi tokrat pod kapo, pa so se stepili. Najbolj lepo in vzgledno je pa to, da so pomagali tudi možje. In to uganjajo brez dovoljenja občine! Fantje, kaj imate od harmonike ob pondeljkih? Skoraj gotovo težko glavo in prazne žepe. Pristopite raje k tukajšnjemu izobraževalnemu društvu, kjer boste imeli pošteno zabavo in lahko glavo. Fantje, brez zamere!

Kostanjevica.

Dne 8. t. m. se je vršil pri nas po 11 letih prvi občni zbor naše domače kmečke posojilnice. Obilna vdeležba je pričala o zanimanju domačinov za to važno denarno zadrugo. Zborovanje se je vršilo točno po objavljenem dnevnem redu. Najprej je sledilo poročilo načelstva in nadzorstva. Predvsem se je spominjal g. predsednik umrlih članov načelstva pok. Tomažiča Josipa, Kostanjevica 115 in

pok. Spačala Franca, Kostanjevica 120 ter članov nadzorstva pok. Trampuža Josipa, učitelja iz Kostanjevice. Podal je dalje v kratkem poročilo o izselitvi posojilnice za časa vojne, o rešitvi knjig po Zadrugi zvezi v Gorici in zopetni izpostavitvi. Sledila je odobritev letnih računov in volitev načelstva ter nadzorstva.

Ob »Slučajnostih« se je razvila živahna debata. K zaključku nam je v temeljitem govoru predložil pomen zadružništva zastopnik Zadrugne zveze v Gorici g. rev. Fegic. Poudarjal je osobito, da moramo naše zadružništvo spopolniti. Spopolnitev bo izvršena, ko bo naše zadružništvo tudi denarno samostojno. Zadrugi denar ne sme služiti v dobičkanosne svrhe podjetij, kojih lastniki so kapitalistični delničarji.

Opozarjamo Kostanje in okoličane, da bo v kratkem objavljeno, kedaj uraduje posojilnica in kie. Okleinite se je, ker domača kmečka posojilnica je najbolj varni denarni zavod.

Iz Vrabc.

Komaj je preteklo leto, odkar smo poročali o človeških žrtvah ob priliki požara v Grižah, obč. Vrabc, že moramo zopet pisati o novi nesreči. Dne 9. t. m. ob 11. uri zvečer je izbruhnil plamen v hlevu Janeza Skapina v Vrabc št. 23. Med požarom so hrabri sosedje izvlekli 2 kravi, vola, par telet, kožo in gospodarja. Ker stoji ta del poslopja v sredi vasi, je bilo najmanj pol vasi ogrožene. Da ni bilo hujske nesreče se moramo zahvaliti predvsem vrlim pomagačem, ki so prihiteli na pomoč iz bližnjih vasi. Po napornem trudu se je posrečilo ogenj lokalizirati. Na tem mestu jim bodi izrečena prisrčna zahvala. Že v začetku tragedije smo obvestili tudi kr. karabinerje v Št. Vidu, ki so naglo prišli na pomoč ter pod vodstvom g. brigadirja pogumno izvrševali svojo dolžnost. Posebno samaritansko sta se vedla g. brigadir in kr. karabiner g. Filograna Luigi, kateri se je neumorno trudil z ožganim gospodarjem. Zdravnik je izjavil, da je gospodar nevarno opečen. Seveda so prišli tudi mesarji, ki so pobrali meso ponesrečene govedu za nizko ceno. Vzrok požara je do danes še neznan. Ker pa poslopje ni bilo zavarovano, preti ubogi družini huda beda, ako njih prošnje ne najdejo usmiljenih src.

Iz Kobariškega.

Tudi v našem okraju lahko prav tako potožimo, kakor marsikje drugod. Harmoniko slišiš tu, slišiš tam, povsod se pleše, pije in razsaia. Mladina, odpri oči in spreglej, kam te pretirano pustno norenje privede. Za plese je dosti prostorov in lepih dvoran na razpolago; za društvene prireditve pa najdi prostor, če moreš! Na vse zadnje ne bi še zamerili mladini, če se parkrat zavrti, a to naj bo le včasih. Danes je pa glavna naloga naše mladine, da razen svojemu poklicnemu delu posveti vso pažnjo društvenemu delovanju in prosveti. To nas bo vzdržalo, ne rajanje!

Kožbana.

Tudi kožbanska mladina se je vzbudila iz dolgega spanja. Pod vodstvom g. učitelja Toroša so začeli prirejati plese. Po zaslugi omenjenega

Pozor!
Naša zavarovalnica
„L'UNION“

— Gorica —
se je preselila s svojim
uradom
v Via Barzellini št. 2
I nadstropje.

sō dobili dovoljenje celo brezplačno. Naravnost ginljiv je bil pogled, posebno pozno po noči, na to živahno se sukajočo mladino z belo, rdeče, zelenimi trakovi na prsih. Celo stare matere so bile vmes. Blagor ti, o domovina, ki imaš tako vzorne in požrtvovalne vzgojitelje in po zaslugi teh — tako nadebudno mladino.

Mladina le tako naprej dokler je še dnarcev kej, kadar dnarcev več ne bo bomo pili pa vodo.

In bomo postali trezni in razsodni.

Višnjevik.

Pri nas je 9. II. popoldne umrla Terezija Erzetič roj. Bučinel v 28. letu starosti. Zapustila je dva mala otročiča. Bila je prava, krščanska žena in tiha, pobožna, skrbna in delavna mati. Prezgodaj je po naši človeški sodbi šla s tega sveta! Pa naj bo, kakor je Bogu dopadlo! Lepo in vzgledno je zmeraj živela; lepa in krščanska je bila tudi njena smrt. Ta misel naj tolaži potrte starše, brate in moža. Na njeni zadnji poti jo je spremljalo nenavadno veliko ljudi, znamenje, kako spoštovana je bila pokojna Terezija. N. p. v m.!

Livek.

Med Livkom in Golobi živi neki snopar. Izkotil se je iz faliranega študenta. Mladič skuša povsod škoditi nam Slovincem in Livčanom še posebej. Enkrat se je spravil na naše izobraževalno društvo, pa jo je moral pobrisati z dolgim nosom. Neko nedeljo je pela vesela družba v gostilni pri »Janku«, pa se zopet začne ta snoparček vsajati. Naj bo prepričan, da pride obračun. Če mu to ne zadostuje, pa prihodnjč kaj več!

Otalež.

Sprejmi, draga nam »Gor. Straža«, tudi iz našega kraja nekaj novic: dne 5. februarja ob 5. uri zjutraj je izbruhnil v vasi Lazec požar, ki je vpepelil hipoma štiri poslopja. Zgorelo je štirim posestnikom vse blago; eden od teh si je komaj rešil golo življenje in je tudi ob tri goveda. K sreči ni bilo vetra, drugače bi bila zgorela cela vas. Ljudstvo iz Otaleža in Pluženj je hitro privrelo na kraj nesreče na pomoč. Po trudapolnem delu se je komaj posrečilo ogenj omejit, ker ni bilo vode pri roki. Pohvalno moramo omeniti požarno brambo v Plužnjah, ki je bila takoj na delu in je z vso požrtvovalnostjo gasila. Ne ve se, kdo je zakrivil nesrečo, najbrže zlobna roka.

Letos smo imeli v enem tednu kar pet mrličev; med temi je bila tudi 22-letna mladenka Apolonija Bajc iz Dol. Jazni; prejšno nedeljo še zdrava v cerkvi pri sv. maši, v nedeljo pozneje pa že na mrtvaškem odru. Umrli je vsled zastrupljenja krvi.

V vasi Lazec se ustanavlja mlekarina. Tako bosta v našem kraju na en kilometer razdalje kar dve, ena v Plužnjah, druga v Lazcu. Priporočali bi gospodarjem edinost na združenem polju, ker v razcepljenosti ni moči in tudi ne kruha.

V Farnah, 4 km od Otaleža, se odpre v kratkem nova šola. To bode v korist zlasti obmejnim družinam, ki do sedaj pred razmejitvijo niso mogli nikamor pošiljati otrok v šolo. — Kakor povsod, vlada tudi pri nas pomanjkanje; ker ni dela, zato tudi ni zaslužka in več mladeničev se je uže izselilo na Francosko; šli so s trebuchom za kruhom.

V zadnjem času smo dobili nekoliko snega, ki pa hitro kopni in se tudi tukaj približuje pomlad z naglimi ko-

raki. Kakor drugim cerkvam je tudi nam bila odbita prošnja za zvonove, dasi so prej vse mogoče obljubljali. Resničen je pogovor: Kdor mnogo obeta, malo dá. Zakaj so nekatere cerkve dobile zvonove, druge pa ne?! Saj je vendar g. Mussolini rekel: »Enake pravice, enake dolžnosti«. Ali so nekateri davkoplačevalci mogoče manj vredni državljani? Davka pa moramo ravno toliko plačevati kakor drugi, da celo več: samo za pse je davek pri nas 40 lir na glavo. Pri takih razmerah ni čudno, da ljudstvo godrnja in ni zadovoljno.

ZDRAVSTVO.

Nasveti materam.

Kako ohranijo dojenčka zdravega.

c) Nega.

Kopljí vsak dan otroka v topli vodi z milom. Osnaži temeljito zlasti vse gube. Obraz mu umij s posebej pripravljeno, snažno vodo.

Otrokova usta pusti popolnoma v miru. Nikdar mu jih ne izmivaj in ne izbrisuj, ker je to za otroka nevarno.

Kadar se otrok pomoči, ga vselej kmalu previj in osnaži, nato ga potresi z otroškim praškom.

Dolge nohte vedno postrži otroku in umivaj mu pogosto roke.

Otroško perilo bodi vedno snažno. Pomočenih pleníc ne smeš samo posušiti, nego jih moraš vselej oprati.

Otroka nikdar ne povij trdo. Oblaci že novorojenčku srajčko in jopičo in pusti, da ima roke zunaj. Tudi nog mu nikdar ne povij s povojem, nego zavij ga v plenice tako, da bo v njih lahko svobodno brcal.

Ne zavijaj otroka v pernice in ne odevaj ga ž njimi.

Nepremočne (gumirane) tkanine sme dobiti dete le majhen košček pod zadnjico med plenice. Ta tkanina ne sme biti nikdar tako velika kakor plenica.

Kadar je toplo, sleci otroka in ga pusti, da se nag ali v sami srajčki po svoji volji nabrcna na zraku.

Otroka imej vedno v svetli sobi. Nikdar ne zastiraj oken otroške sobe. Zrači jo pridno, tudi pozimi.

V hudi poletni vročini imej otroka na kakem hladnem prostoru, ker mu huda vročina škoduje.

Nesi ali pelji otroka vsak dan na svež zrak. V lepem vremenu sme otrok že koncem drugega tedna ven, pozimi ali v slabem vremenu pa v drugem mesecu. Kadar je mrzlo, ga za izprehod gorko zavij in odeni.

Dete pestuj pokonci šele tedaj, kadar se lahko samo od sebe drži pokonci. Tudi ga nikdar ne sili, da bi sedelo, stalo ali hodilo, dokler samo tega ne poizkuša.

d) Bolezen.

Umetna prehrana je največkrat vzrok bolezní in smrti dojenčka. Navadno se bolezen pokaže na ta način, da začne otrok bruhati ali pa da dobi drisko. V takem primeru takoj prenehaj dajati otroku vsakršno hrano in naj dobiva en dan samo svetel čaj. Nesi ga, ako le moreš, takoj k zdravniku.

Če otrok zboli, ne zvrčaj krivde na zobe in gliste, bolezen tiči skoro vedno drugje.

Prve dni po porodu pazi posebno na novorojenčkove oči. Če se začne cediti iz njih gnoj, je nevarnost za otrokov vid in pokličí takoj zdravnika.

Tudi gnojenje iz popka je nevarno. Ne puščaj v sobo k dojenčku ljudi, ki mnogo kašljajo, ker od njih lahko

naleze jetiko. Iz istega vzroka ne nosi otroka v zaprte prostore med ljudí (v gostilno, prodajalno itd.).

Če je otrok zelo bled, če se mnogo poti, če dobiva prepočasí zobe ali če se mu že celo nogice ukrivljajo, vprašaj zdravnika za svet, ker ima otrok najbrže angleško bolezen. Vsekakor pa hodi mnogo ž njim na solnce in na zrak in mnogo zrači stanovanje.

Materino mleko je najboljšé zdravilo zoper vsako bolezen dojenčka.

BILFE. Amerikanske divjake trt, prvovrstno blago, prodaja v veliki množini po 12 lir sto komadov in cepljene trte trtnica Josip Štrekelj, Komen.

Lloyd Sabauda.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko

Conte Rosso 5. marca 1925.

Conte Verde 26. marca 1925.

Iz Genove v Njujork v 9 dneh.

v Južno Ameriko

Principessa di Udine 25. febr. 1925.

Principessa Maria 4. marca 1925.

Iz Genove v Buones Aires 19 dni.

Conte Rosso 9. aprila 1925.

Iz Genove v Buones Aires v 13½ dneh.

v Avstralijo

Carignano 23. februarja 1925.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

Valuta.

Dne 10. februarja si dobil:

za 100 franc. frankov	129.50 do 129.75	Lir
za 100 belg. frankov	122.50 do 124.50	Lir
za 100 švic. frankov	464.— do 467.—	Lir
za 100 češ.-slov. kron	71.30 do 71.70	Lir
za 100 dinarjev	39.40 do 39.70	Lir
za 1 šterling	115.35 do 115.55	Lir
za 1 dolar	24.05 do 24.15	Lir
za 1 zlato marko	5.70 do 5.80	Lir
za 100 avst. kron	0.0336 do 0.0346	Lir

Beneške obligacije.

Dne 10. februarja: Srednji kurs L. 81.48, v Trstu 81.50; v Milanu 81.55, v Rimu 81.40 L.

Širite »Goriško Stražo«!

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija Dr. A. DE FIORI

7 GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 14
SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4

Fotograf JOSIP NARDIN

se je preselil iz ul. Via Carducci na Koren, nasproti Attemsove palače.

Najboljši cigaretni papir je Oleschau

Glavna zaloga za Julijsko Benečijo

Katoliška knjigarna - Gorica

(Montova hiša št. 2)

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzjavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica	CENTRALA	Rezerva S H S
in rezerve:	LJUBLJANA	Din.
Din. 50,000.000		10,000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.

I izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje

Plačam najvišje cene

za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i. t. d. i. t. d. Prodajam pasti in posebno meso za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje. Nihče nima pravice kupovati zame.

Walter Windspach - Gorica

Via Carducci šte. 6.

Pozor na izpremenjeni naslov!

Odlikovana pekarna
in slaščičarna
JAKOB BRATUŽ
ulica Mameli št. 6
(prej Scuole).

Cenj. odjemalcem in slavnemu občinstvu naznanjam, da sem v hiši, kjer imam že dolgo let dobroznano pekarno in slaščičarno, preuredil na novo slaščičarno z najboljšim pecivom, slaščicami, likerji in delikatesnimi vini. — Priporočam se vsem novoporočencem, birmancem in društvom za obilen obisk in jamčim s solidno postrežbo. Sprejemajo se naročila. Odlikovana pekarna in slaščičarna J. BRATUŽ.

Novo preurejena
slaščičarna Bratuž
Via Mameli šte. 6
(prej Scuole).